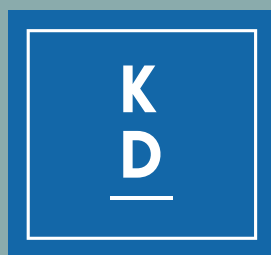

NATIONELL VÅRDFÖRMEDLING

ÅTGÄRDER FÖR
ATT FLER SKA FÅ VÅRD I TID

SEPTEMBER 2020

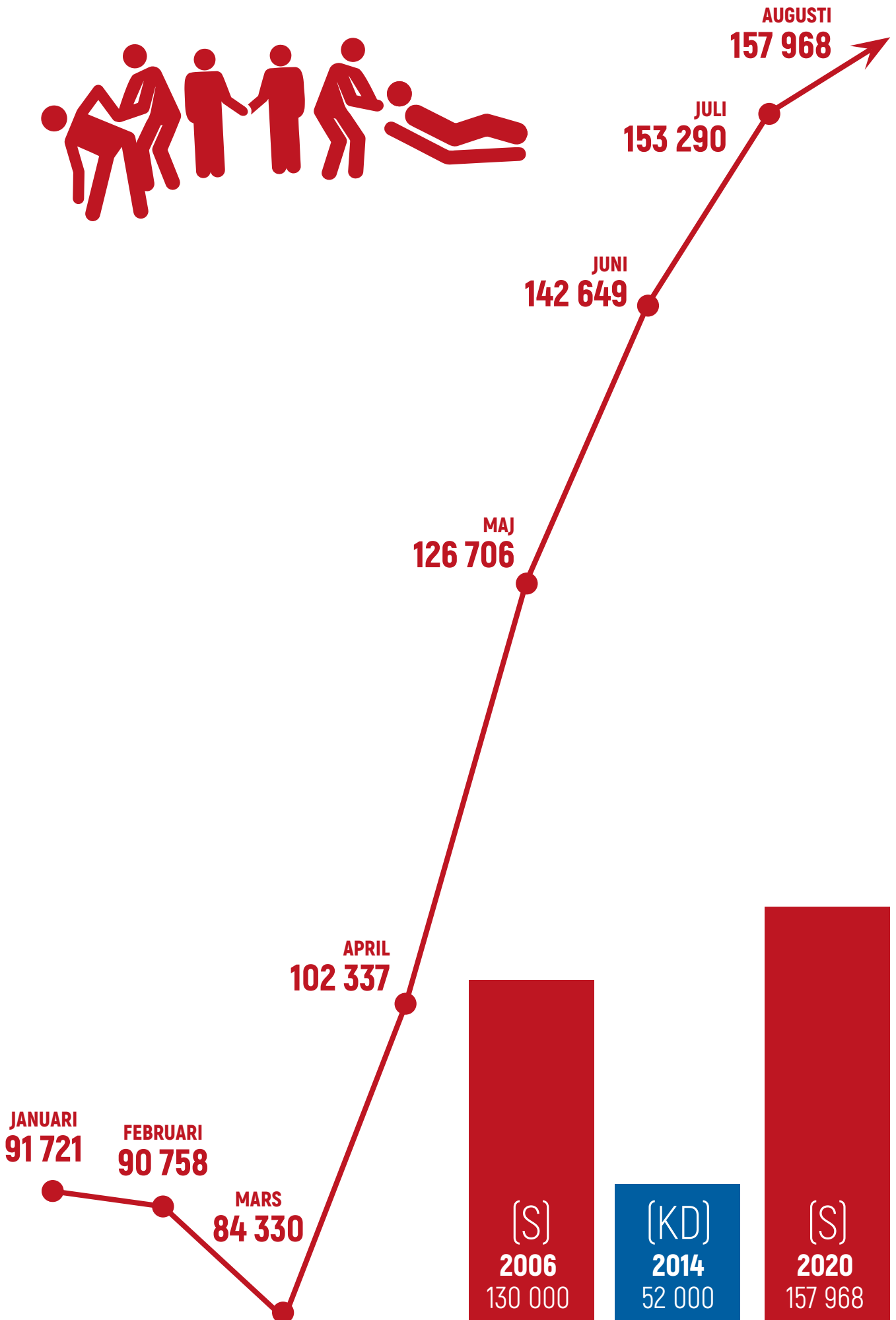
ALLA SKA FÅ VÅRD I TID

Under Coronakrisen har Sverige byggt upp en gigantisk vårdskuld. Vårdköerna har nästan fördubblats. På ett halvår har antalet människor som väntat mer än 90 dagar på vård – alltså olagligt länge – ökat med 87,3 procent.

En central uppgift för politiken i återhämtningen efter krisen är att beta av vårdskulden. För detta krävs ett stort resurstillskott. Men det är inte tillräckligt.

Vårdköerna beror nämligen inte enbart på en plötsligt uppkommen resursbrist. Tvärtom har långa köer präglat svensk sjukvård i decennier, trots högt välstånd, utbyggd välfärdsapparat, frisk befolkning, välutbildad sjukvårdspersonal och höga skatter. Men vårdköer är inget naturtillstånd. I många jämförbara länder är fenomenet okänt.

Svensk sjukvård har ett organisationsproblem. Bara om man åtgärdar det, kommer de extra resurserna att ge effekt.

157 968

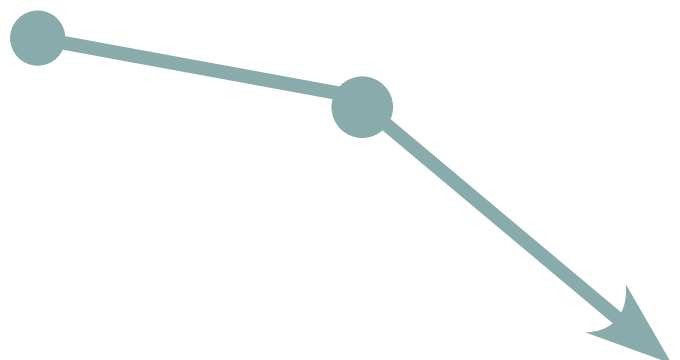
MÄNNISKOR HAR VÄNTAT OLAGLIGT LÄNGE PÅ VÅRD

Grafen visar vårdköns förändring. Från 84 330 i mars till 157 968 i augusti i år. = + 87,3%. I reella tal handlar den ökningen om 73 638 sjuka. Det är mer människor än det bor på Gotland. Det är nästan som Gotland och Öland tillsammans. Fån 52 000 när KD och Alliansen lämnade över makten 2014 till 157 968 idag.

157 968 människor har nu fått vänta olagligt länge på vård, mer än 90 dagar. Om vi tänker oss en fysisk kö, med armlängds corona-avstånd, så måste man nu börja köa ovanför Gävle för att få vård i Stockholm.

För att lösa det omedelbara problemet med den stora vårdskulden krävs en nationell insats för att matcha utbud och efterfrågan. Patienter som har nått 90-dagarsgränsen måste få rätt till vård där ledig kapacitet finns. I det privata eller det offentliga. I vilken landsända som helst.

**KRISTDEMOKRATERNA FÖRESLÅR DÄRFÖR ATT EN NATIONELL
VÅRDFÖRMEDLING FÖR ATT HANTERA VÅRDSKULDEN
INRÄTTAS UNDER 2021**

NATIONELL VÅRDFÖRMEDLING

Patienter ska ges vård där ledig kapacitet finns. En nationell vårdförmedling upprättas tillfälligt för att använda tillgänglig kapacitet till de patienter som väntat olagligt länge. Vi avsätter två miljarder kronor till att finansiera detta.

FÖRFRÅGAN

Staten sänder ut förfrågan om ledig kapacitet. En sammanställning över tillgänglig vård upprättas. Den som väntat mer än 90 dagar på operation eller mer än 90 dagar på specialistvård ges möjlighet att använda denna kapacitet.

SAMVERKANSAVTAL

Samverkansavtal skrivs med landets 21 regioner och en eller flera regioner sluter avtal med den utförare (privata och offentliga) som meddelar att de har ledig kapacitet. Av förfrågningsunderlaget framgår att avtalet kommer att användas av flera eller samtliga regioner i landet. Övriga regioner ansluter till avtalen enligt villkoren i förfrågningsunderlagen. Den vård som ges genom nationella vårdförmedlingen finansieras av hemregionen. Vi tillför även 2 miljarder 2021-2023 för att finansiera systemet samt ge ekonomiska incitament att beta av vårdskulden.

INFORMATION

Staten tar ansvar för en bred informationskampanj där patienterna informeras om rätten att söka vård i hela landet. Vidare tar staten ansvar för att tillsammans med SKR upprätta en databas för den nationella vårdförmedlingen där tillgänglig kapacitet synliggörs för patienterna.

FAKTA | PATIENTLAGEN

Redan idag finns tack vare Patientlagen möjlighet för patienter att själva söka vård utanför sin egen hemregion eller hos andra vårdgivare inom regionen. Patientlagen, som utarbetades av Alliansregeringen och trädde i kraft 2015, ger i teorin patienter rätt att söka vård hos alla vårdgivare som har avtal med någon region. Lagen gäller så kallad öppen specialiserad vård. Med öppen specialiserad vård menas sådan specialistvård som bedrivs i öppenvård, det vill säga utan att patienten behöver stanna över natten.

Det finns dock flera allvarliga hinder. Dels får patienterna inte den information de har rätt till, dels begränsas utbudet av vård av att regionerna tecknar avtal som begränsar vårdgivarnas möjlighet att ta emot patienter.

DETTA ÄR BARA BÖRJAN

Att beta av den enorma vårdskuld som byggts upp under Coronakrisen kräver en massiv men tillfällig insats. Att lösa Sveriges långvariga problem med vårdköer kräver dock permanenta ingrepp. Kristdemokraterna vill därför i nästa steg permanenta den nationella vårdförmedlingen. Samtidigt ska vårdgarantin förstärkas, med garanterad vård inom 30 dagar istället för 90. Vårdgarantivården föreslås då bli ett statligt ansvar. Man ska kunna lita på svensk vård, oavsett var i landet man bor. Eftersom Coronakrisen ännu är pågående kan reformerna svårligen schemaläggas. Däremot kan de förberedas. Kristdemokraterna vill därför utreda:

1 Kraftigt stärkt vårdgaranti genom minskad väntetid och bättre information

Dagens vårdgaranti innebär att patienter har rätt att:

- Komma i kontakt med sin vårdcentral samma dag
- Få en medicinsk bedömning av legitimerad sjukvårdspersonal inom 3 dagar
- Få tid för besök hos specialistläkare inom 90 dagar
- Få tid för operation eller behandling (om sådan krävs) inom ytterligare 90 dagar

Kristdemokraterna anser att vårdgarantin bör skärpas kraftigt genom att väntetiden till specialistbesök kortas till 30 dagar och väntetiden för operation eller behandling även den kortas till högst 30 dagar från medicinskt beslut. Den totala maximala väntetiden inom vårdgarantin skulle därmed kapas från dagens 183 dagar till 63 dagar. Vidare måste vårdgarantin utvecklas så att hela förloppet för patienten omfattas. Det räcker inte med en vårdgaranti för första besöket utan vårdgarantin måste förändras så att hela förloppet synliggörs.

2 Låt staten ta ansvaret för vårdgarantivården

Staten är, med några specifika undantag, inte huvudman för sjukvården (sjukvård inom kriminalvården samt Riksmedicinalverket bedrivs i statlig regi). Genom en förändring av hälso- och sjukvårdslagen skulle staten, genom exempelvis Socialstyrelsen, kunna upphandla eller skapa ett LOV-system med sjukvårdskapacitet hos vårdgivare i hela landet (såväl privata som offentliga). Denna vårdkapacitet kan sedan erbjudas de patienter som inte får vård i enlighet med en förstärkt vårdgaranti i sin hemmaregion.

3 Skapa en permanent nationell vårdförmedling

Kristdemokraterna menar att avtal som begränsar vårdgivarnas möjlighet att ta emot så kallade utomlänspatienter strider mot intentionerna i Patientlagen. KD har därför tidigare föreslagit att sådana avtal ska vara förbjudna. Patientlagen ger också vårdgivarna skyldighet att informera patienter om de rättigheter de har, bland annat rörande möjligheten att söka vård utanför den egna hemregionen. Bland andra Myndigheten för vård och omsorgsanalys har visat att vårdgivarna brister i denna skyldighet.

Staten bör därför ta ansvar för att stärka patienternas kunskap om sina rättigheter samt för att upprätta en permanent nationell, huvudsakligen digital, vårdförmedling. Vårdförmedlingen kan hanteras av e-hälsomyndigheten (eller Socialstyrelsen) och ska sammanställa ledig vårdkapacitet samt hjälpa patienter att hitta den vård de behöver med kortast möjliga väntetid.

K

D

—